

EL

MAGAZÍN

Núm. 302

Divendres, 10 de novembre de 2023

ECONOMIA ■

Pros i contres de condonar el deute català amb els fons de liquiditat autonòmica

LLIBRES ■

Barbal, Porta o Toews, entre les novetats editorials

JAUME FUNES

“Parlant dels adolescents, els adults sempre posen el problema al davant”

ALBERT LLIMÓS

ENTREVISTA

JAUME FUNES

“L’adolescent d’avui continua sent un personatge més o menys perplex, que necessita aclarir-se”

Poques persones en aquest país poden parlar amb tanta autoritat sobre l’adolescència com Jaume Funes (Cornellà de Llobregat, 1947). L’estudia i la coneix des de fa cinc dècades, durant les quals ha publicat llibres de referència i ha fet recerca i docència universitària. Però també, sobretot, ha parlat amb els adolescents. Avui ens preocupen la seva addició als mòbils, la hipersexualització o les drogues, i Funes demana que no ens alarmem. Fa pocs dies va parlar-ne en una conferència al Col·legi Sant Miquel dels Sants de Vic.

Text: Jordi Vilarrodà
Fotografia: Albert Llimós

Vostè té una llarga trajectòria estudiant, sobretot, l’adolescència. Prou llarga per discernir si les preocupacions que tenim ara sobre l’adolescència són més justificades o són l’actualització de les mateixes de sempre?

Jo no deixo de ser un adolescent de 78 anys. Suposadament, a anys 70 era un expert en bandes de carrer. I ara, suposadament, he de ser un expert en pantalles. En aquestes quatre o cinc dècades, sempre hi ha hagut un problema fonamental, que és la qüestió de la mirada. Què mirem els adults i què veiem els adults. En aquesta societat nostra que canvia més acceleradament que la capacitat humana d’adaptar-nos, els adolescents s’acaben sumant ràpidament a qualsevol canvi, a qualsevol invent. I els adults entrem en pànic: “Quin problema, i ara què fem?” Quan comencen les xarxes socials, ja abans del Facebook, els adolescents descobreixen que allò és un territori on no hi entren els adults, i se’l fan seu. Els adults veiem que estan en un territori que desconeixem, entrem allà i ells n’acaben fugint per anar-se’n a un altre, una altra xarxa. I així successivament.

Això ha passat: de Facebook a Instagram, d’aquí a BeReal o TikTok...

I seguirà. Perquè la nostra entrada no és mai per intentar entendre com són persones en aquest món, què hi fan i què hi viuen. És per dir, per exemple, que ara no llegeixen... Home! Llegir a la pantalla també és llegir, en tot cas el que haurem de discutir és si la comprensió lectora és la mateixa. O lamentem que allà estan sempre connectats... o abans estaven aïllats. Quan els preguntes què han guanyat amb això la resposta

del 80% és que se senten més connectats, descobreixen amics, se senten millor. Ens fixem en el 20% que té problemes i dificultats, que se sent exclosa. Sempre és igual: els adults, en lloc de tenir la curiositat de saber com es fan persones en aquest món canviant i com els ajudem a ser persones, posem un problema al davant: l’addició, l’aïllament, el trastorn mental, l’exclusió... en lloc de mirar adolescències òbviament complexes i canviantes.

Que ho són sempre, les adolescències... no?

Sí. Però sembla mentida que això els passi a pares o mares d’avui que han tingut adolescència. No són com els seus precedents, que no en van tenir. L’adolescència era la primera setmana de feina escombrant el taller. I haurien dit: “Adolescència? Durícies a les mans, tenia jo a la seva edat!” Però els pares d’ara sí que ho han viscut, han tingut cinc o sis primaveres de la seva vida dedicades a ser adolescents. I en lloc de pensar que, malauradament, els seus fills acabaran essent com ells (perquè a vegades són massa iguals als pares) estan sempre avançant un problema en lloc de pensar com poden ajudar que no es construeixi aquest problema.

Però ara hi ha la tecnologia. Admetrà que aquesta si que és una diferència, i important!

Òbviament, és més complex. Les variables que avui incideixen en la vida humana en l’actualitat són immenses comparades amb les que hi influïen fa tres dècades. Però no deixa de ser algú a la recerca de què dimonis hi fa en el món, què és com a persona, què vol fer amb la seva vida... això no ha canviat. L’adolescent continua sent un personatge més o menys perplex, que intenta aclarir-se.

En el debat mòbil sí o mòbil no als centres educatius, ens hi perdem. O potser no l’enfo-

“No és un debat de mòbils sí o no. El que no pot ser és que l’escola es quedi en el territori d’allò analògic i avorrit, i la resta de la vida, en el territori digital i entretingut”

no viuen, ni en el món presencial. Per això és bo que hi hagi espais de relació fora de la voràgine. Però no podem contraposar els dos mons, a vegades ens tornem *hippies* una altra vegada. Hem de fer descobrir a l’adolescent que val la pena viure en contextos i moments diferents. L’exemple més clar: quan se’n van de colònies, bé que accepten amb tranquil·litat no tenir mòbil. I descobrir que no passa res... però ha d’haver-hi una o dues condicions. Per començar, la de pactar la llista de Spotify amb el professor o el monitor, perquè això d’estar desconnectats de la música no ho porten bé. El que no pot ser, en resum, és que l’escola es quedi en el territori d’allò analògic i avorrit, i la resta de la vida en el territori digital i entretingut.

El docent, el professor, no es pot sentir agredit si se li dona el missatge que, quan l’alumne està més pendent de la pantalla que de la seva classe, és que no ho està fent prou bé?

El professorat de Secundària viu moltes contradiccions. La primera de les quals és que no tenen clar què s’espera d’ells. La societat adulta continua demanant control i bones notes. Vol que el seu fill meravellós no es contamini amb un que no vol estudiar. Aquest món torna boig al professorat, que demana: “Què espereu de mi?”.

I què n’esperem?

En el professorat, com en la societat, hi ha gent a qui li costa moltíssim adaptar-se a un món canviant. I continua volent explicar l’oració subjuntiva de relatiu, agradi o no agradi. I per altra banda, la societat li reclamarà que els joves sàpiguen allò que els servirà per aprovar l’accés a la Universitat. Que haurà tornat boig a un de cada tres d’aquests joves, que acaba prenent Diazepan per la pressió que té... però és el que demanem! I per altra banda, hi ha una part de professorat que fa un esforç enorme per canviar el seu paper, fer de seductors de l’aprenentatge i atreure aquest xaval que està per altres històries. Això és molt feixuc, perquè ni els pares ni l’entorn (ni el Departament d’Educació) estan en aquesta línia, sinó que li demanen currículum.

La visió crítica és necessària més que mai, quan els joves tenen a la seva butxaca un mòbil que és molt més potent que l’ordinador de l’escola?

No perdem el temps discutint si són addictes a les pantalles sinó ensenyant a mirar què hi ha darrere de les pantalles. Jo els dic: “No et refiïs de res que et digui ningú.”

I no és molt relativista, això?

No. Educo perquè aquest jove es preguntí quina moto li estan venent. Ara veiem com la Unió Europea està intentant collar les grans tecnològiques perquè no ens puguin fer publicitat personalitzada. I estan rebotats perquè la normativa europea no permet fer això amb menors de 18 anys. Volen construir consumidors abans d’aquesta edat: consumidors de productes, d’imatges, d’idees... Com podem deixar l’educació en mans del mercat? El mercat no tindrà mai voluntat d’humanitzar, per molt que ho diguin. En canvi, nosaltres sí que hem de tenir la voluntat d’educar-los perquè aprenguin a ser persones, a conviure amb els altres, a ser raonablement felices.

Que ja és difícil. L’adolescència va lligada a un punt d’infelicitat, no?

Aquest és un dels problemes construïts. Ara estem obsessionats amb la salut mental dels adolescents. I ells a vegades n’estan fins al capdamunt. Com quan m’han demanat, en algun cas, de fer tallers d’educació emocional, i et diuen que del que volen parlar és “de nosaltres”. Volen, simplement, sentir-se escoltats! I nosaltres els col·loquem etiquetes diagnòstiques: trastorn límit de la personalitat, principi de depressió... No fa gaire, li demano a un noi que patia una situació mental difícil què era per a ell ser feliç. I contesta: “Estar bé amb mi mateix.” Dediquem temps a l’educació afectiva, ajudem-los a pensar! “Estic ratllat.” Doncs bé, quantes ratlles? “Estic *agobiat*.” Què vol dir, estar *agobiat*? Després fem plans preventius... que no serveixen per a res! El que cal és prestar atenció a com van vivint aquesta olla a pressió de sentiments, de vivències... Ells no ho identifiquen amb trastorns sinó amb malestar vital. Al fet de saber que no poden controlar les seves vides, que se’ls escapa.

Hi ha addiccions que en general fan més por que la de les pantalles, com les de les drogues. Recentment hem tingut dades del consum de cànnabis, dels efectes que pot produir. Com s’ha d’abordar aquesta qüestió?

Hi he dedicat molts anys de la meua vida, i en els més durs de l’heroïna. Per tant, no dic que no hi hagi destruccions derivades de l’ús problemàtic de drogues. Però primer, acceptem que vivim en una societat de drogues. Els adolescents actuals han vist des de petits que qualsevol dolor tenia una aspirina, per dir-ho d’alguna manera. Són generacions que han viscut com els estats emocionals es gestionaven químicament. Aclarim també que a la nostra societat hi ha drogues legals com l’alcohol, i hem de veure com els eduquem perquè aprenguin a relacionar-se amb aquesta droga dura, que altera el cervell però que forma part de la felicitat de la nostra societat. Després tenim les drogues il·legals, que van canviant, però que en aquest moment acaben centrant-se moltes vegades en el cànnabis. Com els ajudes a descobrir, però, que això és una droga, i que la tesi de fons és que com menys i relacionis amb drogues, millor? I que no té sentit anar a l’Institut a classe empanat? Però després tenim les drogues de farmàcia.

Quines serien aquestes?

Doncs les que més creixen. Tranquil·litzants i companyia, que pren la societat adulta i que han traspassat als adolescents. Una part significativa d’aquests, sobretot noies, pren benzodiazepines per superar l’estrès. El mateix metge de família, que no té temps ni de parlar, li acabarà receptant una pastilla perquè es tranquil·litzi. Anem passant d’un lloc a l’altre: la farmàcia inventa constantment malalties per gestionar medicaments, les drogues il·legals canvien, i per a les legals, es trauran de la màniga un nou cubata... Aleshores, com ajudes un adolescent en la construcció de la seva felicitat, la gestió del fet d’estar sol o en companyia o saber divertir-se amb l’aprenentatge sobre aquestes drogues. D’algunes els hauràs de dir que millor que ni les toquis, i d’altres hauràs d’entendre que potser t’ajuda a estar bé amb el xicot que tens però si per estar-hi bé has de beure alcohol potser hauràs d’anar per un altre camí.

En l’adolescència, com en tantes altres coses de la vida, oblidem-nos de les solucions simples per a problemes complexos.

Què més voldríem! Si moltes vegades no sabem ni com estan, i ens costa de descobrir per què canvien d’avui per demà. Si sabem que tot dependrà de les persones amb qui està o amb qui va. Si sabem que tot dependrà que trobi un professor enrotllat o una tutora extraordinària, si tot depèn també de com els seus adults visquin de separats o junts, d’estressats o explotats... si depèn de tantes coses, des del punt de vista educatiu buscar una simplificació i una causa per posar un remei és força estúpid des del punt de vista educatiu. Se sentiran incompresos, i nosaltres no resoldrem res.

quem correctament?

És que és més fàcil discutir si prohibim o no prohibim el mòbil. És inútil, a més, perquè també està prohibit l’alcohol i beuen abans d’hora... En tot cas, la nostra pregunta és com l’ajudo a relacionar-se amb l’alcohol. Amb el mòbil, en el cas de l’escola, s’hi barregen problemes de disciplina, de com gestionar els conflictes. I s’obliden que si una institució té cent normes, també té cent ocasions de conflicte. Discutim-ho, en tot cas, perquè els adolescents també estan perduts i necessiten discutir. Després hi ha un problema de didàctica. I en aquest moment, la millor de les didàctiques sempre és en el territori digital, no en el paper o la pissarra. I una tercera: com s’ajuda a mantenir el que és més important, que són les ganes de saber? De tutorials sobre derivades, en matemàtiques, en trobaran de molt millors a Youtube que el millor dels professors. Per més bo que sigui, un professor pots seduir el seu alumnat sobre si val la pena o no estudiar la llei de la gravetat o el teorema de Pitàgores sense connectar-los amb les seves vides. Necessitem connectar l’adolescent que hauria de tenir ganes de saber amb el lloc on és aquest saber i com es dedueix. I el que és més important: la majoria de la informació que ara circula és falsa, per tant hem d’entrar a discutir què hi ha darrere de la informació. Han d’aprendre a pensar críticament. En canvi, continuem examinant sobre les respostes, quan hauríem d’examinar sobre les preguntes. Ja veu que tot això és un univers que no es deixa reduir a un debat sobre mòbils sí o mòbils no.

L’escola no té dret a disposar d’un temps que estigui fora de la connexió permanent a les pantalles, més assossegat?

L’escola és un territori on està bé poder viure unes estones analògicament, amb serenor. On l’alumnat pugui viure unes vides que habitualment

OPINIÓ

Josep Burgaya

DES DE FORA

Pisos turístics i dret a l'habitatge

L'explosió del turisme com a fenomen massiu amb les possibilitats que donen les plataformes d'internet ha generat, a banda de la multiplicació dels viatges, el sorgiment del negoci d'arrendar habitatges per hostatjar turistes o curtes estades, que està sent molt lucratiu. Airbnb n'és la plataforma de referència i qui més ha fet per transformar les ciutats amb atractiu turístic, i no precisament per millorar-les. El turisme, per a ciutats com Barcelona o poblacions costaneres, actua com una autèntica plaga, perquè les transforma de tal manera que les fa inhabitables per als seus ciutadans, i converteixen el que eren tranquils llocs per viure en parcs temàtics destinat únicament a espremer els viatgers, com més millor. Certament que el turisme com a sector complementari a altres activitats pot resultar prou positiu, però deixa de ser-ho quan de manera industrialitzada converteix les poblacions o els barris en espais només pensats pels viatgers, fent aquesta indústria una apropiació del que és comú i de l'espai públic. Caldria no oblidar que, abans que cap altra cosa, les nostres ciutats i carrers són per viure-hi de manera decent els seus ciutadans.

En realitat la conversió d'habitatges en apartaments turístics el que fa és encarir els preus del lloguer fins a expulsar una població que no pot fer-hi front. És el pa nostre de cada dia a Barcelona, però també a altres poblacions. Expulsió de persones cap a les perifèries que, d'una manera o altra, són rebutjades dels seus barris tradicionals. La gran majoria dels joves, per bon salari que aconsegueixin, és impossible que puguin llogar, sols o en pare-

lla, un pis a l'eixample de Barcelona. Si tinc la sort de ser propietari d'un o bé tinc habitacions disponibles, cauré en la temptació, segur, d'especular amb aquest tema. Això va néixer així, amb la falsa idea col·laborativa d'intercanvi d'habitatges entre particulars. En realitat, és un gran negoci majoritàriament professionalitzat on s'enriqueixen grans tenidors, molts d'ells fons de pensions internacionals. S'han fet seva la ciutat i l'han expropiat als que hi ha viscut tota la vida i li han proporcionat el valor i la marca assolida. Per intentar

La conversió d'habitatges en apartaments turístics el que fa és encarir els preus del lloguer fins a expulsar una població que no pot fer-hi front

contenir el turisme, es prenen mesures contraproductives. Si es decreta, com va fer Ada Colau, una moratòria hoteleira, que atrau turistes però no afecta el mercat de l'habitatge, l'oferta de places augmenta per la via dels apartaments que sí que incideixen negativament en el mercat.

Les dades resulten demolidores. Barcelona té uns 60.000 pisos turístics legalitzats, als quals s'hauria d'afegir els que lloguen d'estrangers. Airbnb en publicita a les seves pàgines uns 20.000. A Catalunya, n'hi ha censats 103.000. Tots ells tenen llicències turístiques no

temporals, sinó a perpetuïtat. Poca broma, no és un tema menor. Ara el govern de la Generalitat anuncia una intervenció en nom de contenir el creixent problema de l'habitatge. Bona pretensió. El titular de premsa diu textualment: "La Generalitat tancarà 28.000 pisos turístics", o sigui, un 25% dels actualment existents. Llàstima que, com passa molt sovint, el titular no coincideix amb el cos del text, vaja que la lletra petita diu una altra cosa. Després de reconèixer que a Catalunya hi ha 262 municipis amb oferta de pisos turístics molt sobre-carregada, estableix un topall de referència per municipi que sigui de disposar "només" de 10 pisos turístics per cada 100 habitants. El resultat és que, la nova norma no afecta el municipi de Barcelona. Ho fa en 47, especialment de la Costa Brava i també del Pirineu. En saturació destaquen Cadaqués, Cambrils, Roses, Palafrugell, la Cerdanya i excel·leix Salou amb un apartament turístic per cada quatre habitants. Per controlar tot això i adequar-se, es passa la pilota als ajuntaments, on s'hauran de sol·licitar llicències urbanístiques prèvies. Si ens hi fixem bé. No disminuiran els habitatges turístics, només que en alguns casos s'hauran de desplaçar al poble veí que encara té marge de càrrega. Així, Barcelona, tindria la possibilitat de triplicar els pisos turístics actuals fins a 200.000. Hi ha normatives que no dubto que tinguin bones intencions però si ens hi parem a pensar resulten una animalada. La mala notícia és que l'accés a l'habitatge continuarà sent un gran problema, potser el més important, a la nostra societat. El turisme, lluny de resoldre-ho, ho empitjorarà.

Germà Capdevila Vernet

President de l'APPEC editors de revistes i digitals

La força de la paraula contra la censura

L'esperit indomable d'un poble ressona en la seva llengua, en la seva cultura, en cada paraula escrita, cantada o explicada que transcendeix les generacions. Imagineu-vos l'astorament quan a Borriana, una administració a les mans de l'extrema dreta va decidir esborrar aquesta veu, retirant revistes en català de la biblioteca municipal. Un acte que crida a la nostra consciència col·lectiva, perquè què som sense la nostra llengua, sense la nostra identitat?

Però aquí rau la bellesa de la nostra resistència: la societat s'hi va alçar, cridant ben fort que el català no serà silenciada. Perquè qui de nosaltres no ha descobert el món màgic de la lectura a través d'una revista infantil? Qui no ha trobat una passió arrelada en les pàgines d'una publicació temàtica? Són més

que paper i tinta; són la porta d'entrada al nostre patrimoni, a la nostra cultura, al nostre ser.

L'APPEC, l'entitat que agrupa els editors de revistes i mitjans digitals en llengua catalana, vigilant com sempre, es va posar al capdavant de la reacció, defensant la diversitat editorial dels Països Catalans. Els governs que busquen oprimir la nostra cultura s'han trobat amb una força imparable. A Borriana, la indignació pública va forçar un canvi de direcció, i va demostrar que la voluntat del poble no es pot ignorar fàcilment.

Però la lluita continua. En lloc de lamentar-nos, hem preparat una resposta colossal. L'APPEC, conjuntament amb la Plataforma per la Llengua, amb la col·laboració de la Federació Llull i la

implicació decidida de la Generalitat de Catalunya, ha orquestrat la campanya de subscripcions més gran de la nostra història. I tenim l'ajuda de tots vosaltres. La campanya "Més fortes que la censura" implica que cada subscripció n'activa una altra, gratuïta, per a una entitat cultural o educativa dels Països Catalans. Serà un mar d'amor per la llengua que inundarà cada racó del nostre territori.

Perquè quan parlem de revistes en català, parlem de l'ànima d'una nació. I que això quedi clar: les nostres veus, les nostres revistes, són més fortes que qualsevol intent de censura. Això és més que una campanya; és un crit de llibertat. I amb aquesta unió, aquesta comunitat, demostrarem que som, i sempre serem, més forts que la censura.

LLIBRES

NOTES DE LECTURA

Pere Martí Olivella

Digitalització, deshumanització i els anells del poder global

L'obra l'encapçala una cita d'E. Fromm: "El respecte pel caràcter únic de cada ésser humà, i el conreu d'aquest caràcter únic, és l'assoliment més valuós de la cultura humana. Però aquest assoliment avui està en perill".

Efectivament, la tecnocràcia i la digitalització estan portant a considerar els éssers humans com a simples algorismes, per tant, a rebaixar-los a l'alçada d'una reacció química o d'una màquina. Però si abandonem la nostra individualitat, el nostre caràcter d'éssers únics i irrepetibles, ens recorda Pigem, tots esdevenim intercanviables i, per tant, superflus, innecessaris, i en qualsevol moment, per l'eficiència del sistema, valor suprem de la tecnocràcia, prescindibles. Aquesta és l'essència del totalitarisme modern.

Pigem inicià la trilogia amb *Pandèmia i Postveritat*, on ens alertava que el tecnocapitalisme, amb la quarta revolució industrial, la digital, desplega un programa de control que supera amb escreix els pronòstics més pessimistes d'Orwell i Huxley, doncs, com corrobora Han a *Infocràcia*, avui, lluny d'intentar fugir de l'ull sempre vigilant del Gran Germà, som nosaltres que ens neguem a apagar la pantalla! Els barrots d'altres èpoques esdevenen ones electromagnètiques i bytes d'informació, tan reals com els barrots,

però immaterials, invisibles, més perillosos, perquè a sobre ens fan sentir l'aparença de llibertat!

En aquest segon lliurament, Pigem introdueix nous referents literaris i filosòfics (Tolkien, Rilke, Arendt, Agamben, Harari) i un cert enduriment de l'anàlisi. A partir de la filosofia d'Arendt i de la simbologia mitològica de Tolkien, introdueix les nocions metafísiques de Bé i Mal, en majúscules! Especialment significatiu un fragment on Arendt pensa sobre el mal radical:

"Creiem que el més dolent que poden fer els éssers humans sorgeix de l'egoisme... els humans han sigut explotats de moltes maneres, però el fet que siguin utilitzats com a mitjà per a un fi deixa

inalterada la seva condició d'éssers humans i només afecta la seva dignitat humana. El mal radical va més enllà, vol convertir en superflus els éssers humans com a éssers humans. Un cop han (hem) esdevingut superflus, no hi ha cap raó per no exterminar-los de forma massiva i calculada si convé a l'eficiència del sistema".

Temem que arribi el govern de les màquines. Pigem adverteix que aquest govern ja ha esdevingut, perquè qui deté el poder mundial ja és guiat per la mentalitat de la màquina: l'eficiència, la utilitat. Si hi ha una guerra, els humans ja l'estem perdent.

TÈCNICA I TOTALITARISME

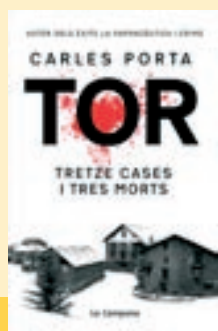
Autor: Jordi Pigem
Editorial: Fragmenta
Lloc i any d'edició: Barcelona, 2022
Nombre de pàgines: 183

NOVETATS EDITORIALS

'Tots els contes'
Maria Barbal
Columna

Maria Barbal ha destacat sobretot com a novel·lista, però també és autora d'una extensa obra en narrativa curta. Editada en llibres (*La mort de Teresa*, *Ulleres de sol...*) però també dispersa en altres publicacions o encara inèdita, es recull ara en aquest volum, a cura de Carme Arenas. L'estil de Barbal és inconfusible, però la riquesa temàtica obre una nova lectura de la seva obra.

'Tor. Tretze cases i tres morts' Carles Porta
La Campana

L'any 2005, la publicació d'aquest llibre i el *30 minuts* de TV3 que recullen una pacient i exhaustiva recerca periodística de Carles Porta van impactar Catalunya. El petit poble del Pallars que s'havia tenyit de sang va passar a la història. Al cap dels anys, Porta ha anat recollint més informació i n'ha escrit una versió actualitzada. Que no resol, però, l'origen: qui va matar en Sansa?

'Que no s'apagui la flama'
Miriam Toews
Ed. Les Hores

La Swiv, protagonista de la novel·la, és educada per la seva àvia. Una educació especial, que inclou entre d'altres aprendre matemàtiques amb un trencaclosques amish. Però l'àvia li vol transmetre, sobretot, l'esperit de lluita amb què ella s'ha hagut d'enfrontar a la vida. I fer-ho com en una contrarellotge, quan sent que el temps se li acaba. Un gran homenatge a les dones: filles, mares, àvies...

'Els meus dies feliços al manicomi' Goran Simic
LaBreu Ed.

Aquesta setmana vinent serà a Barcelona el poeta bosnià Goran Simic. Durant el setge de Sarajevo els seus poemes de *Lament per Sarajevo* van posar paraules a la barbàrie de la guerra. Hi vivia, i en va poder marxar per exiliar-se un temps al Canadà. Ara s'ha publicat aquest llibre que és un recull de l'obra construïda a la ciutat, novament, des que hi va poder tornar l'any 2010.

'Per què els elefants no tenen càncer' Div. autors
Rosa dels Vents

Amb més de 26.000 seguidors a Twitter, Neuronas Fregides (@neurofregides) són uns campions de la divulgació científica en català. Ara ens responen a preguntes com la que dona títol al llibre i moltes d'altres. Quin és l'origen de les espècies? Com ens orientem a l'espai? Podríem nedar en una piscina de mel? Un llibre per satisfer moltes curiositats, amb les aportacions de 16 autors.

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

302

 CONSORCI PER A LA
NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA

LLENGUATGE JURÍDIC CATALÀ II

El nou model lingüístic del llenguatge jurídic català (LJC)

Segons Carles Duarte, considerat el pare del llenguatge administratiu i jurídic en català, el llenguatge jurídic català és la varietat funcional de la llengua catalana que correspon al camp conceptual del dret. És un llenguatge tècnic, que es caracteritza per l'ús de recursos lingüístics específics, la precisió, la matisació i l'estructura semàntica dels termes, el to formal i impersonal i la funcionalitat.

En la majoria de llengües el llenguatge jurídic s'ha caracteritzat per tenir un estil barroc, obscur, poc clar, complex... Actualment, el llenguatge jurídic ha evolucionat, com la societat, i a poc a poc s'ha adaptat a una societat democràtica, moderna i avançada i, per tant, cada vegada més, tendeix a ser un llenguatge clar, comprensible, de respecte i igualitari, sense perdre el to tècnic que el caracteritza.

Des del restabliment de la democràcia i amb el nou Estatut (1979) es va haver de crear un nou

llenguatge jurídic. La Generalitat de Catalunya va crear la Comissió d'Assessorament del Llenguatge Administratiu (CALA) l'any 1986, formada per juristes i lingüistes, que tenia com a missió crear un nou model lingüístic per al llenguatge jurídic.

Per crear aquest nou model es van basar en dos punts. El primer punt va ser la tradició jurídica catalana, sobretot de l'època medieval, a partir de la qual van recuperar vocabulari i terminologia que havia caigut en desús després de gairebé tres segles. El segon punt important que van tenir en compte va ser la modernitat del llenguatge jurídic europeu, com els moviments per renovar el llenguatge jurídic (*Plain English Movement*). Així mateix, es volia trencar amb la dependència respecte del castellà, perquè en tres segles de domini en l'àmbit administratiu i jurídic, entre molts altres àmbits, la influència d'aquesta llengua sobre el català jurídic era molt forta.

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de vic.ass@cpnl.cat

Oficines i serveis:
granollers@cpnl.cat
ripolles@cpnl.cat
vic@cpnl.cat

www.cpnl.cat/xarxa/cnlosona/

ELS MILLORS MINUTS DE LA NOSTRA VIDA

Jordi Remolins

Píndola contra el vertigen

Vertigen. Aquesta és la sensació que tinc quan agafo un llibre de Charles Bukowski. La limitada producció del més brillant marginal de la literatura nord-americana, es limita a només sis novel·les, alguns recull de contes i relats, i això sí, una més àmplia inversió en matèria poètica. A través dels consells del mateix Buko, he pogut degustar també els llibres de John Fante, mentor del primer i igualment lúcid, però mig graó per sota en matèria de talent pel meu gust. En tot cas igualment recomanable, i també limitat quant a producció. Per això quan vaig veure en un establiment el primer llibre de Dan Fante, no vaig poder evitar d'endur-me'l, sobretot després de llegir que el seu pare i Bukowski eren les principals influències de l'autor.

I amb aquella por habitual que la novel·la no complís l'expectativa, va acabar a una antosta fins que al cap d'unes setmanes vaig posar-m'hi. I voleu que us digui? Doncs més que notable. *Chump Change* és un llibre rodó, no mancat de les constants del realisme brut, amb un protagonista Bruno Dante, que és l'*alter ego* de l'autor, d'idèntica forma com Bukowski utilitzava a Hank/Chinaski o John Fante a Arturo Bandini. Alcohòlic, violent, viciós, bisexual i *mangui*, Dante retorna a LA des de Nova York acompanyat per una dona que l'enganya amb el monitor del gimnàs i per qui només sent ressentiment. A Los Angeles l'espera un pare terminal

amb qui comparteix les darreres jornades de vida, i el seu gos de companyia a qui adopta en els que també seran els últims dies. La masturbació en ple vol i posterior fregament de les genives de la seva somnolenta senyora amb l'esperma resultant, les inversemblants converses amb un germà estúpid, o la companyia d'una prostituta adolescent igualment passada de voltes, ajuden a condimentar un argument que per si sol ja mostra prou elements d'interès per ser tingut en compte.

El 23 de novembre de 2015 Dan Fante va morir a un hospital californià, amb el cos castigat pel consum d'alcohol, i reivindicat des de Catalunya pels barcelonins Sajalín Editores, que en van traduir diverses obres al castellà. Potser *Chump Change* no és literatura d'alt *standing*, però sí que ho és d'alta graduació. I sobretot resulta àmpliament addictiu com a lectura encomanadissa, que en definitiva és allò que sovint busco en un llibre. Un altre vodka si us plau.

Dilluns, 7 de març de 2011. Sajalín Editores publica la novel·la 'Chump Change', de Dan Fante

MÚSICA

EL CLÀSSIC

Jaume Espuny

THE CLASH

'The Clash'

CBS London, 1977

El primer disc de The Clash, sense nom, és el paradigma del que seria el punk britànic, encara més segurament que el primer i únic disc dels Sex Pistols, publicat mesos abans que aquest. *The Clash* és un disc ple de ràbia, de denúncia social, amb cançons que no passen dels tres minuts i a vegades sembla que en lloc de cantar-les les escupen. Res de llargs solos de guitarra, d'arranjaments orquestrals. Cal tornar al rock primitiu: dues guitarres, un baix i una bateria i ritmes implacables amb tres o quatre acords. Entre les cançons, destaquen la primera, "Janie Jones"; "Remote Control", que va sortir com a *single*; "I'm So Bored with the U.S.A.", on diuen que estan tips dels tripijocs dels Estats Units; "London's Burning", una crida als londinencs perquè es revolucionin; "Whito Riot", que parla dels disturbis d'aquell època a Anglaterra, amb sirenes de la policia incloses; "Career Opportunities",

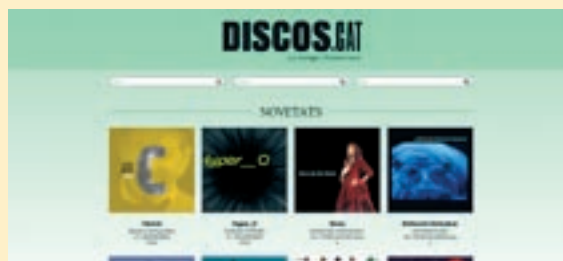

i la més famosa de totes, "Police & Thieves". És un disc que et fa saltar del sofà. Tres anys després, The Clash es refinarien una mica amb el famós *London Calling*, el seu millor disc. A la portada hi surten el líder, veu i guitarra Joe Strummer, el baixista Paul Simonon i el també veu i guitarra Mick Jones, però no el bateria Tory Crimes, que ja tenia un peu a fora del grup. El va substituir un dels grans: Topper Headon, que s'hi quedaria definitivament.

NOTES

Neix un portal per comprar tots els discos físics en català

La progressiva desaparició de les botigues de discos arreu del territori ha fet que cada vegada sigui més difícil adquirir discos en format físic. D'artistes internacionals encara se'n pot trobar algun en grans superfícies, però de músics nostrats és molt complicat comprar àlbums. Des de la passada Diada, però, la situació ha fet un tomb. I és que l'11 de setembre es va activar el portal web discos.cat on, per primera vegada, es podien comprar en format físic tots els discos en català o de música instrumental catalana disponibles en CD, LP o DVD. Després d'un període de proves, el portal ja funciona amb total normalitat i actualment compta amb més de 3.500 referències discogràfiques de tots els estils musicals, tant novetats com fons de catàleg, i a més a preus especials.

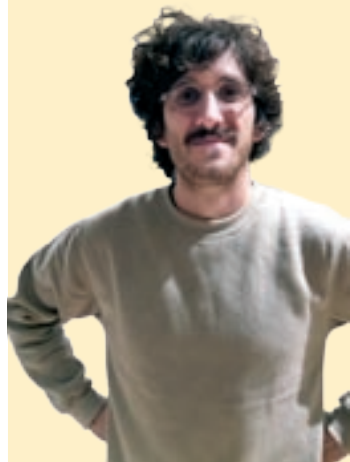

Les comandes que es fan des de qualsevol racó dels Països Catalans es reben en només 24

hores i també s'accepten compres des de qualsevol punt d'arreu del món. Discos.cat presenta els continguts seleccionats en vuit grans *contenidors* estilístics: pop-rock, música urbana i electrònica; jazz i blues; folk i rumba; cançó d'autor i melòdica; clàssica, contemporània i antiga; sardanes, música de cobla i havaneses; i bandes sonores, música de festa i altres estils. El portal web s'actualitza setmanalment a partir de les novetats discogràfiques dels més de 150 segells registrats, i també s'envia un butlletí setmanal amb les incorporacions a tots els clients que ho desitgen. El web, a més, també permet fer venda de discos abans de la data de sortida. Discos.cat és un projecte empresarial i de servei cultural nacional impulsat pel Grup Editorial Enderrock i Discmedi Distribucions Discogràfiques amb l'objectiu de promoure i facilitar l'accés a la música en català en suport físic.

EL TEST

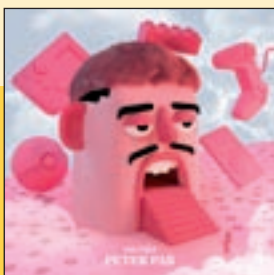
Adrià Aparicio

Primer instrument que vas aprendre a tocar? La flauta; però *volent*, la guitarra. **Primer grup del qual vas formar part?** Que fés-sim algun concert, The Kebabs. **Primer disc que et vas comprar?** *In The Aeroplane Over The Sea*, de Neutral Milk Hotel. **Quants discos tens?** 20, molt pocs. **Salva'n tres.** *Vida animal*, de Mates Mates; *Sempre*, de Germà Aire, i *La clau de girar el taller*, d'Adrià Puntí. **Grups o músics de capçalera.** Pink Floyd, Roger Mas, Lou Reed, Black Lips, King Khan i Pascal Comelade. **Un concert (com a públic) per recordar.** 65 Days Of Static a la sala Pasternak de Vic l'abril de 2010.

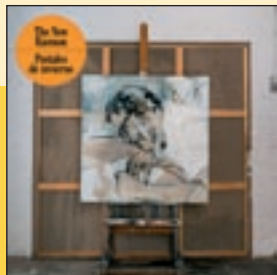
NOVETATS DISCOGRÀFIQUES

Jordi Sunyer

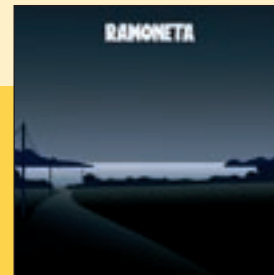
YUNG RAJOLA 'Peter Pan'

Darrere Yung Rajola s'hi amaga Quintí Casals, un lleidatà amb un peu a Barcelona –o tots dos– que va començar fent rap i que ara cada vegada s'acosta més al pop. Al seu segon treball, titulat *Peter Pan*, hi ha deu cançons que retraten la vida i l'entorn del seu autor. Des de la seva experiència amb Tinder fins a alguna cita que no va acabar de sortir del tot bé (*Balada de les cites que no surten bé*). Un bon retrat de la generació que s'acosta a la trentena amb la precarietat –però també l'alegria i certa resignació ben entesa– per bandera.

THE NEW RAEMON 'Postales de invierno'

The New Raemon, el projecte en solitari del cantant de Madee Ramon Rodríguez, torna. I ho fa amb un vuitè disc –el 21è de la seva carrera si els comptem tots– sincer, emotiu i íntim que ve a ser com una carta de comiat a un amic que ha mort amb peces que toquen la fibra com *Caen los árboles*, *Tu resplandor*, *Irurtzun* o *Entre el alba y la noche*. El disc també suposa l'estrena de Rodríguez amb el seu propi segell, Cielos Estrellados. Per cert, si opteu pel format físic fitxeu el vinil, amb una il·lustració seriada de Paula Bonet.

RAMONETA 'Ramoneta'

Ramoneta és un grup barceloní de pop-rock format per músics amb llargues trajectòries i experiència, tant en directe com a estudi. El líder és Joan Gené (baixista a la primera formació de Jarabe de Palo), que s'ha envoltat d'amics per gravar deu temes d'aire costumista que sonen com *abans*, sense bases pregravades ni autotunes ni invents gratuïts. De les mesclades i de gratar alguna acústica se n'ha encarregat un altre històric, Jordi Mena (Sau, Jarabe de Palo, Enrique Bunbury...). Un projecte apte només per als amants del pop-rock clàssic atemporal.

ALEGRIA INTERIOR

Irene Boixeda / irene@alegriainterior.com

Ulleres de tendresa

La tendresa és fruit de l'expressió més íntima de la nostra llum. La mirada tendra vers un nadó ens alleugereix la malaltia. Acariciar un animal des d'una agosarada cosoneria que ens surt de dins. Una paraula sentida des del cor entredreix tant a qui la diu com a qui la rep. Però abans de cobrir les nostres mancances de tendresa tot cercant-les a fora seria recomanable començar a investigar-les dins nostre. Per exemple, em puc preguntar quin grau de tendresa veig en mi a l'emmirallar-me cada matí. I observar-ne les emocions que se'm generen com a resultat dels meus pensaments que em serviran com a orientació de com estic interiorment.

Si ens sentim apàtics, sols, lletjos i ves a saber quantes coses més, és l'hora de començar a discernir aquesta energia i apropar-nos més a l'amor tendre començant per nosaltres mateixos. Una tendra mirada endins poden ser les paraules belles diàries que formen part de l'entendiment del que ja estem fets i que en ocasions potser hem oblidat.

En una societat tan tecnificada com la nostra sembla

que les nostres mans només tinguin utilitat per a les màquines. Donar cabuda a l'expressió de la tendresa mitjançant elles ens pot acostar millor al cor. Parar de tant en tant. Cercar un raconet íntim i permetre que la suau expressió de les mans entre si mateixes ens aportin les sensacions d'amor que hi ha dins nostre, ens ajuda més a estimar. Acaronar-nos i acaronar. Respirar suau i sentir l'aire i la sensació que ens aporta és un regal de pura tendresa interior.

Recordo un viatge curt a París amb la família. Anàvem carregats i a l'entrar al metro ens vam trobar una velleta d'origen hindú que al veure'ns es va aixecar per donar-nos el seu lloc, malgrat que ella també anava ben carregada. Aquella mirada amb ulls tendres em van arribar fins l'ànima. Quina bondat, Déu meu. Nosaltres no li ho vam permetre, era més que evident. Però la lliçó d'humilitat ens va colpir molt. Les llàgrimes em rodolaven sense voler. Quina dona tan sàvia. Quant havia d'aprendre jo d'aquella lliçó. De fet, tots érem còmplices d'aquell bell aprenentatge.

A vegades em pregunto si la tendresa hauria de ser una assignatura pràctica a les escoles i a les empreses. Entenent-la com el que és, pura bellesa interior de cadascú. La noblesa del ser interior que s'expressa mitjançant una mirada, un silenci, una paraula, un gest... Creant potser una forma de ser, preventiva als mals de aquesta societat que ho té tot.

Finalment, us convido a observar amb ulls tendres com de bonic i màgic és tot el que ens acompanya tant a dins com a fora. La vida és plena de bellesa i de tendresa. Els diferents trets de cada ètnia del món, la múltiple diversitat d'animals o d'espècies vegetals, o bé l'acoloriment i les formes dels minerals, l'alba i l'ocàs, el dia i la nit, els diferents cicles de la lluna, la brillantor i l'enigma dels estels i dels planetes... Cada cosa que veiem conté en si mateixa l'expressió de l'amor més pur. Una estrella que tot ho conté. Encara que a vegades ens costi veure-la o percebre-la, si confiem la hi sabrem trobar. Ja que només hem de recordar que tot en la vida acaba essent un reflex de nosaltres mateixos.

Dolces i tendres vivències a tothom.

HORÒSCOP

Roser Bona

Del 10-11-2023 al 16-11-2023

ÀRIES (Del 21 de març al 20 d'abril)

Venus a Casa VII facilita les relacions sentimentals. Si tens una feina o dedicació al públic, seràs benvingut i valorat. Vols deixar la rutina i sortir de cap de setmana.

TAURE (Del 21 d'abril al 20 de maig)

Si esperaves notícies de tipus financer o legal, es poden donar. Etapa de més responsabilitats en l'àmbit laboral i hauràs de reorganitzar la teva vida familiar/afectiva.

BESSONS (Del 21 de maig al 21 de juny)

Mercuri entra a la teva Casa VII i pots restablir comunicació amb algú del passat. Pots iniciar un projecte laboral pel teu compte. Si fas esport, no et posis tant al límit.

CRANC (Del 22 de juny al 21 de juliol)

Poden augmentar els desplaçaments per motius laborals. Si no tens mascotes, et plantejes adoptar-ne una. Fas algunes compres d'articles decoratius i fas millores a casa.

LLEÓ (Del 22 de juliol al 23 d'agost)

Per algun motiu, en aquests dies tens present la finitud de la vida i no vols perdre el temps. Si comparteixes habitatge amb altres persones, caldrà ser empàtic i pacient.

VERGE (Del 24 d'agost al 23 de setembre)

Amb Mercuri, regent de Verge, transitant la Casa IV, és possible una mudança o gestions relatives a propietats immobiliàries. Surts a mirar botigues i et dones algun caprici.

BALANÇA (Del 24 de setembre al 23 d'octubre)

Venus al teu signe pot oferir un oasi de pau, que cerquis millorar la teva imatge o que despertis l'amor d'algú. El teu ànim és més alegre i t'ho passes bé amb els amics.

ESCORPÍ (Del 24 d'octubre al 22 de novembre)

Gestions vinculades a la millora de l'economia. Pot ser que compres accions o facis algun tipus d'inversió. Pots començar a enamorar-te, però encara no ho vols reconèixer.

SAGITARI (Del 23 de novembre al 21 de desembre)

Mercuri transita el teu signe i una situació que estava encallada es mou. Si no tens parella, participes en alguna activitat grupal on pots conèixer algú del teu interès.

CAPRICORN (Del 22 de desembre al 20 de gener)

Si cerques feina es pot donar una oportunitat i si ja en tens, ve una millora de les condicions. Et sents mentalment connectat a algú que aprecies i que no està a prop teu.

AQUARI (Del 21 de gener al 19 de febrer)

Mercuri per la Casa XI pot portar una nova manera de veure el futur. Tens idees i les vols portar a la pràctica. Més contactes, trobades i, fins i tot, noves amistats.

PEIXOS (Del 20 de febrer al 20 de març)

Saturn a Peixos va deixar la retrogradació i pots sentir que les coses es tornen a moure. Moment de prendre decisions, madurar i assumir algunes noves responsabilitats.

ECONOMIA

ELS PARQUETS

Joan Carles Arredondo / @joancarredondo

CONDONACIONS I FINANÇAMENTS

Quan tot apuntava que l'amnistia pels fets vinculats al procés, o fins i tot més enllà, seria el gran punt de crítica dels pactes entre el PSOE i els grups independentistes per garantir un govern a l'Estat, de dins del barret ha sortit el conill de la condonació de part del deute de la Generalitat per acabar d'exacerbar els ànims. Condonar part del deute català amb el fons de liquiditat autonòmic, conegut com el FLA, ha estat percebut com un greuge en altres latituds i longituds de l'Estat. Les anàlisis, sempre crítiques, contenen algunes veritats, algunes mitges veritats i algunes grans trampes.

El fons de liquiditat autonòmic va ser una mesura ideada pels governs del Partit Popular en el període més profund de la crisi financera. Llavors, les comunitats autònomes tenien greus dificultats per accedir al finançament dels mercats. Si el deute de l'Estat ja tenia mala premsa, el de les comunitats autònomes estava, directament, tancat. En un moment de crisi profunda, com la que es vivia el 2012, la necessitat de finançament de les administracions era molt notable. Catalunya ja havia liderat un procés de retallades que estaven portant a importants mobilitzacions dels treballadors públics. La prestació de serveis bàsics estava compromesa i el FLA va donar un respir a canvi de desaparar, per una banda, el deute general del govern català i, per l'altra, la dependència de l'Estat. Ara mateix un 80% del deute de la Generalitat està en mans de l'Estat.

Es poden adduir moltes raons per les quals Catalunya s'ha convertit, en termes absoluts, en la comunitat autònoma més endeutada. Per una banda, s'argumenta que l'infrafinançament a què ha estat sotmesa Catalunya durant anys ofega les opcions per poder prestar serveis. En el cas català es presten més serveis que altres comunitats, perquè volgudament s'ha decidit que el govern assumeixi més competències. Aquí hi ha una primera mitja veritat: amb 73.310 milions d'euros, Catalunya és la comunitat més endeutada en el sistema del FLA, efectivament, però caldria posar aquest deute en relació amb els habitants, el pes en PIB i els serveis que el govern està disposat a prestar.

En relació amb el nombre d'habitants, Catalunya ja no és la que deu més diners pels préstecs a través del FLA, perquè li passa per davant el País Valencià. És cert, però, que es troba en posicions molt capdavanteres. Es dona la circumstància que són dues de les comunitats que se senten especialment maltractades pels resultats de l'actual sistema de finançament, pendent de revisió des de fa nou anys. En relació amb el PIB, el País Valencià supera Catalunya en 11 punts percentuals. Catalunya queda en segona posició, però freqüentment amb Castella-la Manxa i Múrcia. Aquest últim aspecte contrastaria amb les opinions publicades sobre el sobrecoast que comporten per a Catalunya suposades dèries d'Estat. Despeses que, aquestes opinions publicades, vinculen a la voluntat d'independència, com oficines a l'exterior, mitjans de comunicació públics i altres presumptes foteses.

Finalment, Catalunya és la comunitat autònoma amb més competències transferides de l'Estat. Això comporta també assumir més despesa, perquè el que s'ha anat comprovant amb el temps és que no sempre el traspàs de la competència ve acompanyada pel traspàs dels diners necessaris per exercir-la. El consens general a Catalunya ha estat vinculat amb la descentralització dels serveis, per això s'han assumit més competències. Aquesta és una variable que ha sortit poc en les anàlisis d'urgència sobre l'acord de condonació de part del deute. Anàlisis amb més bilis que reflexió.

És cert que hi ha aspectes de l'acord, que suposaria condonar un 20% del deute contret per Catalunya a través

del FLA (no pas d'altres mecanismes que eleven encara més el deute amb l'Estat). Això comportaria que Catalunya deixaria de pagar 15.000 milions d'euros, que encara en són més si es compta que aquests 15.000 milions generarien interessos per valor de 1.300 milions d'euros més. De seguida han sortit veus que han criticat l'acord perquè, suposadament, es produeix un tracte diferenciat, i favorable en aquest cas, cap a Catalunya. Parlen de desigualtat entre espanyols. No parlen de desigualtat entre espanyols quan es tracta de calibrar el dèficit de les balances fiscals. És quan es parla d'una condonació que, d'altra banda, s'està oferint a totes les comunitats amb deute a l'Estat (això exclou el País Basc i Navarra, que tenen el seu propi sistema de recaptació, i Madrid, que va renunciar als fons del FLA perquè en els anys de la crisi no se li van tancar els mercats).

El debat està obert amb l'agreujant que s'està centrant més en els aspectes més polítics –sense deixar de banda una tendència massa habitual a la catalanofòbia– que no pas en els tècnics. I, tècnicament, es pot interpretar que l'arrel de la qüestió parteix de les deficiències del sistema de finançament. Condonar deute alleugerirà les càrregues de les autonomies, però pot suposar un maldecap per a l'Estat, perquè corre el risc de perdre credibilitat davant els mercats: se li concedeix finançament, reparteix el deute entre les autonomies i, finalment, els en perdona una part. No haver reformat el sistema de finançament en el seu moment porta a aquest punt de no-retorn. Encara que sigui amb nou anys de retard, cal donar una oportunitat a una revisió del model.

INDICADORS

Alentiment industrial

L'índex de productes industrials (sense l'energia ni correcció de calendari) va disminuir al setembre un 3,7% respecte del mateix mes de l'any anterior, i l'índex de producció industrial (inclosa l'energia) baixa un 4,6%. Per grans sectors, només augmenten els béns d'equip (1,7%); en canvi, disminueixen l'energia (-11,7%), els béns de consum (-6,9%) i els béns intermedis (-3,7%), segons l'Idescat.

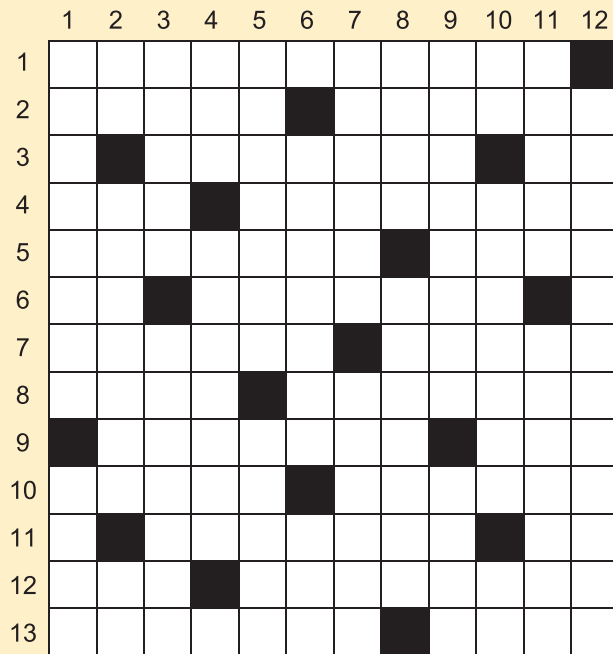
Creixen l'atur i l'afiliació

L'atur ha repuntat un 1,27% a l'octubre a Catalunya, amb 4.261 desocupats més que al setembre, segons les dades publicades pel Ministeri de Treball. Malgrat l'increment, el total de persones apuntades a les llistes dels serveis d'ocupació, 339.693, és el més baix en un mes d'octubre des del 2007. L'afiliació ha tancat amb 3,71 milions de treballadors, el quart registre més alt de la sèrie històrica.

PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS _ Pau Vidal

HORIZONTALS: 1. L'afecció de l'estiu: de dia per la maionesa, de nit pels etils / 2. Intuïció filosòfica que trastorna les noies. Resistència final a fer l'últim salt / 3. Fària mestissa. Allò que els romans preferien de la carn. Emmarquen el Decameron / 4. Insòlitàment bla. Glop de sorbet amb sorollet / 5. Deu ser eòlica, si la porta el vent de llevant. Molèstia a l'hora de ballar / 6. Qualsevol senyor anglès. Que no s'acaben mai. Primer pas cap a la glòria / 7. Fibres de cànem de Manila. Cremada que fa mal només de dir-la / 8. Tabac andorrà de dret al tanatori. Actuen tal com mana l'Opus / 9. De Damasc no, del papa Damas I. Enemics del Riure Incontinent / 10. Aviam si és veritat que un dia m'ho trobo tot així... S'omplen de gent que fuig del foc / 11. Poca roma. Ple com un embotit. Posen límits a la fidelitat / 12. Una cobla sense cap ni peus. De l'art d'emocionar (riure, patir, esglaiar) sota un envelat / 13. Viatja en les pitjors condicions, pobríssó. Suen de mala manera per ocultar la Neus, algunes.

VERTICALS: 1. Ardit de passió per un bony augmentat. A tocar de la propina / 2. Aquest rai, que ja el tens. Arrencada com a mala herba que era. Per donar ajut és convenient / 3. Tan menut i ja s'enfila per instint. Una altra herba, la que creix entre la plana i l'aragall / 4. A l'interior de les coses. Brodat a l'estil clàssic. Té dues veus al sindicat / 5. Si és a la paret només se li veu el cap. Les víctimes solen considerar-los repetits / 6. Vet aquí la segona veu. El seu ideal femení és una sirena. Pel veí fa pudor de pixum, la vivenda / 7. Hi van a petar

els qui es queden sense feina. Si la cervesa té el quinto aquest té la quinta / 8. Adéu de part d'en Koldo. És als nurars com als pèlags el pelàgic / 9. Una hippy així, avant la lettre, per força devia ser francesa. Aquest a qui li diu adéu és al rector / 10. Dintre la mina. Estranys esports, els de rematar els àpats. Cursa de neutrons / 11. Ajuden a tocar sense estudiar. Esglaià de por a l'ascensor / 12. Rivals irreconciliables: tots tenen alguna cosa de protagonistes.

SUDOKUS

Ompli la quadrícula de 9x9 caselles dividides en subquadrícules de 3x3 amb les xifres de l'1 al 9. No s'ha de repetir cap xifra en una mateixa fila, columna o subquadrícula.

Dificultat: mitjana

	3	5				9		4
	7	2		8		5		
9			2		5			3
			5	3	4	2		1
	5			2	7	6		9
					6			
7					8	3		
	6		9					
				1			6	8

Dificultat: molt fàcil

	6				8	5		4
	5	9	4			7		8
3				7	1		2	
		8		4				
9		1	6	8		4		2
4	3	5		2		8	6	7
		4	7	9	5		3	
				2			6	7
				8	3	7	2	9

QUADRE NUMÈRIC

8	+		-		2
+		+		-	
1	+	2	+		7
-		+		+	
	-	7	-		-6
3		12		10	

SOPA DE LLETRES

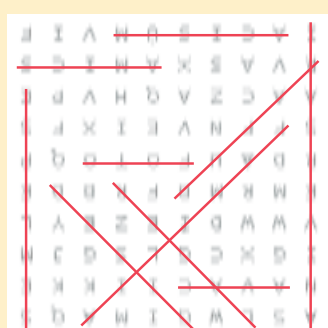
A	S	L	W	G	I	M	A	Q	S
N	A	V	A	C	I	I	K	K	E
I	G	X	C	G	L	S	G	J	M
V	W	W	D	I	E	Z	E	Y	L
E	M	R	M	B	F	R	B	D	E
R	D	A	I	F	O	T	O	Q	P
S	F	F	N	V	E	I	X	F	S
A	A	C	Z	A	Q	H	V	P	E
R	V	A	S	X	A	M	I	C	S
I	A	C	I	S	Ú	M	V	I	F

Trobeu aquestes paraules a la sopa de lletres. Poden anar en qualsevol direcció. Les paraules poden compartir lletres a mesura que es creuen.

- Amics
- Aniversari
- Bufar
- Cava
- Desig
- Espelmes
- Família
- Foto
- Música
- Regal

SOLUCIONS

		10	12	3	
	6	-	7	-	9
-6	5	-	+	+	
		+	+	+	
	7	4	+	+	
		-	+	+	
	9	-	3	+	

8	3	5	7	6	1	9	2	4
4	7	2	3	8	9	5	1	6
9	1	6	2	4	5	8	7	3
6	9	7	5	3	4	2	8	1
1	5	4	8	2	7	6	3	9
2	8	3	1	9	6	4	5	7
7	4	1	6	5	8	3	9	2
3	6	8	9	7	2	1	4	5
5	2	9	4	1	3	7	6	8

Dificultat: mitjana

6								
5	9	4						
8	5							
3								
4	3	5		2		8	6	7
9		1	6	8		4		2
		4		8				
		4		8				
		7	1					
		2						
8								
4								
8	5							
6								
9								

Dificultat: molt fàcil

1	I	N	T	O	X	I	C	A	C	I	O
2	N	O	E	S	I	A	G	O	N	I	A
3	F	E	D	A	R	U	M	D	E	N	
4	A	I	G	A	R	U	P	E	T		
5	A	L	I	G	A	R	E	N	E		
6	M	R	E	N	E	S					
7	A	B	A	C	A	S					
8	T	A	N	A	R	E	N				
9	D	A	M	A	S	I	A				
10	P	A	G	A	T						
11	R	A	T	A	P	E	I	T			
12	O	B	L	I	C	E	N	S	E		
13	P	O	L	I	S						

CINEMA

LA CRÍTICA DE LA SETMANA

Sergi Soler Ordeig

'El cuco'

De Mar Targarona

Entre terror i 'thriller'

El dia del cinema en català de la 42a edició del festival de Terror Molins van programar *El cuco*, de Mar Targarona. La meitat de la història passa a Barcelona i els protagonistes es diuen Marc i Anna, amb dues *n*, segons els subtítols. El detall és important perquè fins aquí és on arriba el català. Que es programi aquesta pel·lícula en un dia dedicat al cinema català revela el miserable estat de la nostra llengua. De fet, la seva programació és més encertada pel fet que la temàtica d'aquest any a Terror Molins són les bruixes. Fins aquí la política.

L'intercanvi de cases entre una parella de Barcelona i una altra d'Alemanya d'edat més avançada és el fet iniciador de la trama d'aquesta pel·lícula. La parella barcelonina, en Marc i l'Anna, es troben en una crisi just abans de néixer el seu primer fill. Els alemanys són una parella molt agradable, però un pèl embafadora amb els qui acaben de conèixer. Dit d'altra manera, veiem per on van els trets en un moment. La pel·lícula va construint-se maquinament, amb unes actuacions molt sòlides i un muntatge eficaç, sense cap pretensió artística o enginyosa, excepte per un parell de picades d'ullet al cine de Hitchcock. El símil amb l'ocell, que es presen-

ta a través d'un documental de la televisió, és massa evident, però funciona.

Els elements típics del gènere de terror hi són, i prou que se'n serveix la pel·lícula, però el ritme i l'estètica, així com un guió massa clarificador, eliminen qualsevol sorpresa durant els primers tres quarts de pel·lícula. Al quart final recupera aquest element, però després ja ha entrat al joc del *thriller* policíac –vegem la triomfal aparició dels Mossos d'Esquadra, un element català més?–, que és el que s'acaba imposant en l'estil del film. L'esoterisme que el món de les bruixes, els encanteris diabòlics i altres pràctiques morboses desprenen, es treballa poc, convertint el metratge en una espècie de *thriller* psicològic descafeïnat però més lleuger, ergo, més comercial. I això té tota la lògica, perquè aquesta pel·lícula estava a sales des del 15 de setembre. Sembla que passà sense pena ni glòria, però no és una mala pel·lícula. Crec, de fet, que ha sabut integrar molt bé el terror per a un públic més generalista, però als fans del terror no els agrada que quedin a mitges, i el públic més general sol evitar aquest gènere. Una mica a terra de ningú, *El cuco* és una pel·lícula interessant i funcional, però amb manca de caràcter.

OFERTA CULTURAL

M. Erra / T. Terradas

Triquell presenta 'Entre fluids' a la Nau B1 de Granollers

'Entre fluids'. Triquell. Sala Nau B1 de Granollers. Dissabte, 11 de novembre, 22h.

L'exconcursant de la primera edició del *talent show* de TV3 *Eufòria*, del qual va quedar segon, arriba a Granollers per presentar el seu àlbum de debut, *Entre fluids*. El treball té la voluntat d'expressar un missatge de concepte aparentment incompatible. Vol dir que es pot ser sensible, revolucionari i moltes altres coses incompatibles en un mateix moment.

Tempus Trio, a Grans Concerts

Tempus Trio. Grans Concerts. Sala Joaquim Maideu de L'Atlàntida, Vic. Diumenge, 12 de novembre, 18.00h.

Fundat l'any 2018, aquest trio format pels osonencs Maria Tió (violí) i Ferran Bardolet (violoncel) i el barceloní Ricard Rovira (piano) acumula una notable projecció nacional i internacional. Interpretaran peces de Mozart, Migó i Beethoven.

CINECLUB

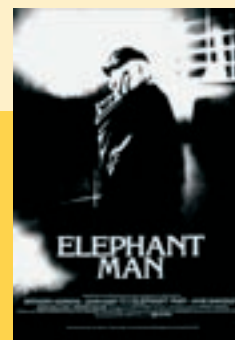

CINECLUB VIC

Dimarts 14 de novembre
20h - Espai ETC
Sessió organitzada en col·laboració amb el MEV

'Els cavallers de la taula quadrada'

Regne Unit, 1975. Dir.: Terry Gilliam i Terry Jones. El rei Artur (Graham Chapman) recluta un grup de cavallers perquè l'acompanyin a trobar el Sant Grial. El viatge derivarà en una sèrie de catàstrofes i aventures còmiques en què s'enfrontaran a temibles enemics, criatures fantàstiques i a la seva pròpia estupidesa. La segona pel·lícula del grup còmic Monty Python ens mostra un punt de vista esbojarrat de la clàssica llegenda del rei Artur ple de personatges carismàtics, originals i peculiars. Un món medieval surrealista i còmic que va convertir-se en un film de culte amb escenes mítiques com la del Cavaller Negre, l'atac del conill assassí o els cavallers que diuen "Ni". La recuperarem, de nou, amb una projecció en 35 mm.

AC GRANOLLERS

Dimarts 14 de novembre
19h - VO
Cinema Edison
Festival Panoràmic

'El hombre elefante'

Estats Units, 1980. Dir.: David Lynch. Drama. A la fi del segle XIX, el doctor Frederick Treves descobreix en un circ un home anomenat John Merrick. Es tracta d'un ciutadà britànic amb el cap monstruosament deformat, que viu en una situació de constant humiliació i sofriment en ser exhibit diàriament com una atracció de fira. El doctor aconsegueix treure Merrick del captiveri per portar-lo a l'hospital, on l'estudiarà i intentarà guarir-lo. En tractar-lo descobrirà que és un home intel·ligent, eloqüent i molt lletrat que cridarà l'atenció de l'elit londinenca, encara que això no apagarà els seus terribles dilemes existencials. L'home elefant ja és considerat un veritable clàssic de la cinematografia del segle passat que va estar nominada a vuit premis Oscar, encara que no en va guanyar cap.

EXCLUSIU
PER ALS
SUBSCRIPTORS

el9club

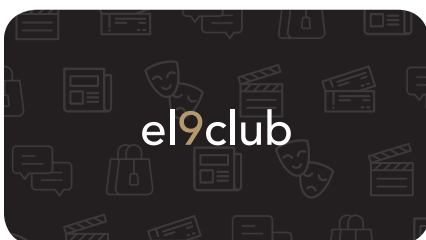

Participeu en els sortejos entrant a:
<https://9club.el9nou.cat/osona-ripolles/ofertes>

Informació: 93 889 46 59

Descarregueu-vos la targeta

KWOKKA	50€ dte.	Per la compra de qualsevol bossa de mà.	KWOKKA	10% dte.	Per la compra de complements.
--------	--------------------	---	--------	--------------------	----------------------------------

**Descomptes
exclusius!**

KWOKKA
Barcelona

**NOMÉS PER A
SUBSCRIPTORS**

Teatre

L'AMIC RETROBAT

L'Atlàntida
Centre d'Arts Escèniques d'Osona **Divendres 17 de novembre - A les 20h** VIC

SORTEIG D'ENTRADES DOBLES

Teatre

EL COST DE LA VIDA

L'Atlàntida
Centre d'Arts Escèniques d'Osona **Diumenge 19 de novembre - A les 18h** VIC

SORTEIG D'ENTRADES DOBLES

Esport

VINE A VEURE EL BARÇA

GUANYA UNA ENTRADA DOBLE PER AL PARTIT FC BARÇA - PORTO

L'ENTRADA INCLOU ELS DOS VIATGES EN BUS AMB LA PENYA BARCELONISTA DE VIC

DIMARTS 21 DE NOVEMBRE DE 2023

FC BARCELONA **FC PORTO**

21:00

SORTEIG D'ENTRADES DOBLES

Sorteig especial

Fes un bon aperitiu!

GUANYA UN LOT DE VERMUT ESPINALER

Contingut:
Vermut vermell, musclos en escabetx, cloïsses naturals, salsa Espinaler mini, caixa metàl·lica i vermutillo

ESPINALER
- DESDE 1896 -

SORTEIG DE VERMUTS

Entrega de la cartera

KWOKKA
Barcelona

al guanyador del sorteig

Guanyador: Jordi Font

Els sortejos sempre es faran a les 10 del matí del dia del sorteig. Les seves dades personals seran tractades per Premsa d'Osona, SA i CATVL 97, SLU (conjuntament i en endavant, EL 9 NOU) amb la finalitat de fer-lo participar en els sorteigs. Les dades personals, així com imatges i veu, poden ser utilitzades mitjançant els canals audiovisuals del Grup (premsa, ràdio, televisió, internet...) utilitzant els formats i mitjans previstos en cada cas amb finalitats periodístiques. Pot consultar informació addicional sobre els seus drets de protecció de dades a www.el9nou.cat.